

terandi frágreiðing siggja menn greitt,

at tað eru javnaðarmenn, ið við stórarí mótstöðu frá sambandinum og sjálfstýrinum at byrja við reistu og bardust fyrri at fáa gjøgnumført eina jarðumskipan, ið gevur teirri feroysku jorðini yvir 2 milliónir tey fyrstu 10 árin.

Hartil er tann av javnaðarmínisterinum selta erhvervskommisjón gingin við til:

At loysa landbrúkksskúlamálið 50.000 kr. + studning til driftina Árligan studning til seyðabruk 3000 kr. Studningur til eplagoymslur 5.000 kr. Studning til gartnarir (3 ár) 60.000 kr.

Umframti helta kann nevast: Árligan studning til djóraaling kr 30.000. Árligan studning til útskifting kr 20.000. Árligan studning til royndarbruk kr. 16.000. Árligan studning til seyðavask kr 1.800.

Meðan sambandið og »teir sje» sjálfstýrismenninir at enda eru ginginir við til at greiða atkvøðu fyrri hesari rúmisku ábót til jarðabruk — tess verri hava teir skert minni-mannins algongu til jorð og gjørt tað møguligt hjá afturhaldsins prestum at dyrka minni-manninum prestagarsleiguna — hava oddamenninir i tí nýggja stórkapitalista-flokk-inum Jóanes bóndi Patursson og Chr. Holm Jacobsen einans verið imóti við hond og fót. Ja, Jóanes Patursson hevur ikki aftrað seg við at biðið fátan, Kristmas Müller, Stauning, kong og gevar Noregsmenn hjálpt sær at forða hesum sosialistiska framtaki.

1940.

1939 var eitt av teim árum, ið leingi verður minst í veraldarsöguni. Allur heimurin skelvur og stúrir — allt tað illa í mannaættini slapp leyst.

Hvat vil 1940 fara at bera mannabørnunum og hvat ber tað okkum?

Allir prisir eru farnir í størum uppeftir, meðan fiskimenn okkara ikki fáa eina krónu meira enn fyrr — heldur minni, siga summir.

Hvar skal hetta enda? Javnaðarmenn hava leingi skrivað og rópað út um Føroya land um at stovnað landshandil við stórvorum. Men Føroya fólk hava vent tað deyva oyrað til og valt 19 umboðsmenn fyrri kapitalistarnar inn á Føroya løgting. Tí var tað nyttuleyst alt, ið vit 6 javnaðarmenn søgdu og skrivaðu og kravdu á løgtingi, at landshandil skuldi stovnast beinan vegin, tá kríggjið brast á. Heldur máttu arbeiðsmenn og fiskimenn annaðhvørt svøla ella rinda goðing-arpening til kapitalistarnar, enn at yvirklassaløgtingsmenn vildu styðja okkum og keppa vörur til landshandilin. Nú sigst tað

tó, at nakað av vörum er komið til landshandilin. Hovdu nú javnaðarmenn við komandi lögtingsval fingið fleirtal á tingi, so skuldi landshandilin tryggjað og lætt slitmanninum.

Útróður hevur verið toluliga góður í Suðuroy í heyst. Men eisini um ferskfiskaprisin var klandur millum útróðarmenn og yvirklassan.

Nú sigst tað, at friður er fyrri eina tíð.

Grindir hava nógvur verið í Suðuroy í 1939 eins og í 1938. Fólk hava nokk av gamlari saltgrind, men gleddust yvir at fáa ferska grind nú um jólni — tí fá eru tey, ið fáa jóla-seyð. Men hvat hendi? Eisini grindina fáa kapitalistarnir fyrri litið og einki, meðan tey fá-tæku bert fingi 3 ella 4 ferðir í pottin. Kapitalistarnir hava eitt paradís í Føroyum, meðan tey fáteku eru um at doyggja í raki.

Nær vaknar tann fáteki Føroyingurin og rekur kapitalistarnar frá stýrinum — burtur allastaðni frá. Tað mátti verið ein lætt sak at ríkið kapitalistarnar frá stýrinum bæði í sóknarstýrum, lögtingi og allastaðni, um tað so er meining: heilsráðini so megu vit reka afturbaldskropparnar burtur. Hetta havi eg mangan sagt og skrivað, og nú sæst, at eg havi rett; tí hvat hava ikki meining-heilsráðini í Eysturoy gjørt? Tey og teirra prestar hava gingið saman við Føroya prósti og dyrkað leiguna á prestajorðini so høgt upp, at eingin fátekur maður kann hava hesa jorð í leigu.

Arbeiðsmenn og fiskimenn! Latið okkum nú taka lógvatak saman og ikki stogga á, fyrr-enn sigurin er okkara.

»O! Ræk mig kun Broder din barked Haand».

J. H. Danbjørg.

Tá ið Jóannes Patursson spældi hin takkandi hovmaðurin á Danatingi.

Tað kann vera ábugavert hjá okkara lesarum og framfjá lærufríkt fyrri Jóanes bónda Paturssonar avgudsdyrkari, at fáa loyvi at siggja aftur um Paturssonar skoðuspælaratjald. Kann henda, at ein tíflik skoðan viðforir at glaman fer av »sankt Gertrud» — men tað gerst ikki við, »Illusion» má víkja fyrri sannleikanum.

Føroyingar, ið hava hoyrt Jóanes Patursson og lisið hann, ógvast yvir, hvussu hann fer við Danum fyrri teirra stóður og gerðir móti Føroyum síðani 1814.

Ein skuldi trúð, at hann hevði verið ein brólandi leyva í síni tíð, tá ið hann sat á Danatingi. Men gakk. Eingin Føroyingur hevur verið so krúpanið og so undirbráttligt takkandi sum hann.

Vit vilja í hesum og í kom-

andi bløðum geva okkara lesarum prógv fyrri at so er, við úr ríkisdagstíðindinum at prenta brotsparar úr hansara ymsu roða á Danatingi:

I.

Ríkisdagstíðindi 1904—5 síðu 2746.

Hoyr Jóanes Patursson biðja um danskan biskup. So høgt metir hann Føroyingar tá, at hann heldur tað ikki vera vert at krevja sum maður, tí Føroyingar sigur hann, vóru ikki annað enn andalig-ir smádreingir:

Jeg vil i Forbigaaende gore nogle Bemærkninger til det ærede Medlem for Ringsted (Zahle). Det synes, som om han optattede mig lidt forkert i Gaar, da jeg talte om Ønskeligheden af, at den øverste gejstlige Myndighed saa vidt muligt blev paa Stedet. Jeg omtalte det overfor Grønland, fordi jeg mente, det vilde være det naturligeste og rigtigste, og jeg kom i den Forbindelse til at berøre, hvorledes Forholdene havde været paa Færøerne. Det ærede Medlem tilbød at sende baade en og to Biskopper derop. Det har nu ikke været min Mening, at noget saadant skulde ske, og jeg er jo ikke saadan særlig begejstret for at faa saa mange Biskopper som mulig, men jeg mente, at naar vi faktisk i 360 Aar ikke havde haft nogen Biskop, vilde det ogsaa være det naturligste, naar vi en Gang fik et Biskopsbesøg deroppe, at vedkommende saa ogsaa vilde bosætte sig der med det samme.

Jeg skal for øvrigt udtale min Tak til det ærede Medlem for at han vil stotte selv mere vidtgaaende Forslag fra Færøerne om Befolkningens aandelige og materielle Udvikling. Han mente, at jeg ved denne Tanke angaaende Biskoppen havde været ganske beskedne, men det ærede Medlem maa jo huske paa, at der er et dansk Ordsprog, som siger, at Beskedenhed er en Ynglings største Dyd, og at Færingerne maa jo kulturelt set endnu betragtes som Ynglinge. Jeg vil i saa Henseende gore opmærksom paa, at der endnu ikke er hængaaet 50 Aar, siden Færingerne netop vare under den samme Administration — kan jeg vel sige —, som Grønlænderne endnu ere under. Der er ikke hængaaet 50 Aar, siden Færingerne bleve loste fra Monopol-handelens Baand. Den ældre Generation deroppe har faktisk været i Berøring med den for os saa umaadeligt uheldige Indretning, der gik under Navn af Monopolhandel. Hvorvidt denne er lige saa uheldig for Grønland og Grønlænderne, kan jeg slet ikke domme om, da jeg aldeles ikke er kendt deroppe. Jeg formener derfor, det er ganske naturligt, at vi nu ere ret beskedne og endnu optræde som Ynglinge. Jeg haa-

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor: THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling: TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

Lýsing.

Føroya Fiskimannafelag ger hervið kunnugt fyrri sínum felagsmonnum, at uppskot til kontrakt fyrri trolarar (saltfiska-og ferskfiskaveiðu) er lagt fram fyrri „Føroya Felag fyrri Trolarar og Garnskip“, sum hevur avvist forhandling.

Føroya Fiskimannafelag hevur tað álít á felagsmonnum, at teir ikki fara út við trolarum, fyrr enn semja er komið í lag. Forlíksmaðurlu hevur fingið ávaring.

Stjórni Føroya Fiskimannafelags.

ber dog, at den Tid ikke er saa fjern, da vi kunne optrede mere som Mænd, end vi hidtil have gjort, og det med sande og sunde Krav. Det glæder mig da, at det ærede Medlem fra Ringsted har tilsagt mig sin Støtte, og det saa meget mere, som vi jo ved de sidste

Tiders Ugunst ere blevne adskilte i politisk Henseende. Jeg tvivler ikke derpaa, og jeg er ogsaa saa sangvinsk at tro, at vi ville møde Støtte baade fra Rigsdagen og og ikke mindst fra den høje Regering.

(Meira).

Johan Poulsen, fólkatingsmaður, roynir at rongja sannleikan og renna frá sínum egnu uppskotum.

Men vit vilja eina ferð enn - ikki við umsveipum og uttanumsnakki - men við hansara egnu uppskotum úr lögtingstíðindum negla hann til

sannleikan

um hansara, sambandsins og sjálfstýrisins brotsgerð móti teim gomlu og innvalitunum.

Harri Johan Poulsen, fólkatingsmaður roynir í seinastu Dimmalætting at umbera seg og sambandið fyrri at ellisrentan og innvaliturentan ikki vóruð gjøgnumførd, fyrr enn javnaðarmenn komu á ting.

Men ein og hvør lesari, ið hevur lisið okkara dokumentatión av sambandsins syndugu stóðu móti teim gomlu og innvalitum, vilja siga til Harra Poulsen og sambandsins oddamenn:

Minir góðu harrar!

Allar forkláringar um, at lóginar ikki hóskaðu fyrri Føroyar, tí kommunurnar og lögtingið ikki orkaðu at betala ellisrentuna og innvaliturentuna, umbera ikki sambands- og sjálfstýrispolitikkinn á tingi og í kommununum yvir fyrri ellisrentufólkunum og innvalitunum:

Tí tað var tykkara skylda at koma fram við einum uppskoti sum hóskaði fyrri Føroyar, og sum kundi hjálpt teim gomlu eins og innvalitum.

Tygara grein, harra fólkatingsmaður, hevur so statt við øllum sínum umvegum og burturforkláringum ikki rongt

ein stav í Føroya Social-Demokratis dokumentation av:

1) at »Justitsministeriet» í Skrivelse af 11. August 1921 (sí lögtingstíðindi 1921; blads. 171) og **ikki sambandið** reisti innvaliturentumálið, men at tygum, Johs. M. Fr. Poulsen fólkatingsmaður, saman við sambandsmonnum og nokrum sjálfstýrismonnum viðtóku hetta uppskot:

»Sagen udsættes til næste Aar.»

og vóru við at fella eitt uppskot frá Rasmus Rasmussen um at seta innvaliturentulógina broytta í gildi fyrri Føroyar. (sí lógt. 1921).

2) at tygum aftur næsta ár sögdu: »Sagen udsættes indtil videre» og aftur vóru við at fella Rasmus Rasmussens uppskot um at veita innvalitum í Føroyum innvaliturentu (sí lögtingst. 1922) tygum vóru alto so sintur til at útskjóta málið til tað óvissa.

3) at ministerið og ikki sambandsmenn í 1922 reisti málið um ellisrentu til tey gomlu í Føroyum, og at tykkara svar var útluktir at biðja amtmannin siga tykkum, hvussu vordðið